

Küreselleşen Dünyada Eğitimin Uluslararasılaştırılması İle İlgili Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi *

Ozan CEYLAN** Cihat YAĞLI*** Ahmet Onur ÇOBANOĞLU**** Salih Zeki GENÇ*****

Abstract: Thanks to the developing technology, the boundaries of our world, which started to become a small village, became narrower in time. We are in an era which technology, economy, politics and science are not only limited to the borders of the country, but affect the whole world. Especially intercultural interaction has reached the top. Now we are not only citizens of the country we live in, but also citizens of the world. In these days, as almost everything is internationalized, education has taken its share from this situation as well. The educational policies and programs of the countries are also prepared or at least they will have to be prepared in this way.

The aim of this research is to examine whether teachers have an idea about the internationalization of education in the globalizing world.

This research is a descriptive research. Çanakkale province is the study universe of the study. The sample is composed of public schools (primary schools and secondary schools) in Çanakkale. This research is limited to teachers working in public schools in Çanakkale. The interview form is used to collect data in the study. The validity and reliability of the interview form has been examined by experts in the field and then applied.

Keywords: Globalization, internationalization of education.

Öz: Gelişen teknoloji sayesinde küçük bir köy halini almaya başlayan dünyamızın sınırları zamanla daha da dar hale gelmiştir. Teknolojinin, ülkeler arası siyaset, ekonomi ve bilimin sadece ülke sınırları ile kalmayıp tüm dünyayı etkilediği bir çağdayız. Özellikle kültürler arası etkileşim had safhaya ulaşmıştır. Artık sadece yaşadığımız ülkenin vatandaşı değil, aynı zamanda bir dünya vatandaşı olmamız söz konusudur. Neredeyse her şeyin uluslararasılaştığı günümüzde eğitim de bu durumdan payına düşeni almıştır. Ülkelerin eğitim politikaları ve programları da bu doğrultuda hazırlanmıştır.

Bu araştırmanın amacı, küreselleşen dünyada eğitimin uluslararasılaştırılmasında öğretmenlerin fikir sahibi olup olmadıklarını incelemektir.

Yapılan çalışma ışığında uluslararasılaşma konusunun, öğretmenlerimizin tereddüt yaşadığı bir konu olduğu görülmüştür. Ayrıca konu ile ilgili literatürde yer alan çalışmalarla görüşme formlarına verilen cevaplar karşılaştırıldığı zaman, öğretmenlerin eğitimin uluslararasılaştırılması hakkındaki görüşleri ile literatürdeki tanımlar arasında bazı farklılıklar görülmüştür. Elde edilen sonuçlardan bir diğeri de uluslararasılaşmanın uygulanabilirliğinin ilk ve orta öğretim kademelerinde yükseköğretim kademesine göre daha zor olduğudur.

Anahtar kelimeler: Küreselleşme, eğitimin uluslararasılaştırılması.

SUMMARY

Introduction

The definition of internationalization has been a debate over a period of more than 20 years. So, internationalization is not a new term. This term has been used for centuries in political science and governmental relations. However, the population in the educational area has been rising since the early 1980s. In the 1990s, the focus was on separating the use of the concept of international education, comparative education, global education and multicultural education. Today, in the first decade of the

*28.10.2017 tarihinde 5. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.

**İrtibat Yazan, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, E-Posta: ozanceylan@hotmail.com

*** Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,

**** Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,

*****Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

21st century, a number of related terms emerged, such as transnational education, borderless education, and cross-border education.

Given the reasons for cross-border education and the changes that are taking place in providers, it is important to reconsider the identification question and ensure that the meaning reflects current changes and challenges. It is clear that internationalization should be understood at the institutional level as well as at the national and sector level.

From this point of view, internationalization is referred to as an international cooperation for the benefit of all, and the evaluation of international qualifications or qualifications in education. (Özerdem, F., Demirkıran, S. 2011).

According to Knight (2008), an important author of the literature, "internationalization of education on a national, sectoral and institutional basis; is the process of integrating the purpose, function and service of an educational institution with an international, intercultural or global dimension from institutional and national level".

Purpose

The research is aimed at determining teachers' views on internationalization of education in the globalizing world.

In response to this objective, the following questions have been sought:

1. Is there a relationship between culture and education?
2. What are your thoughts about globalization?
3. Is there a link between technology and globalization?
4. Does technological developments affect the preservation of self-culture existence?
5. Do you help your students to get to know different cultures?
6. Do you want the national values or the international values to be preliminary while preparing the curricula?
7. What do you think about internationalization of education?
8. Does internationalization of education increase quality in education?
9. Does internationalization of education contribute to the development of the country?
10. Do you believe that international norms applied in economics and politics are applicable in education?

Method

In this study, case studies were used from qualitative research approaches. Qualitative research which is carried out data collection tools such as observation, interviews and document analysis are used, is a process to reveal perceptions and events in a natural and realistic way. (Yildirim and Simsek, 2016), A case study is a research method that is used when a current phenomenon is not evident by the exact lines of the boundary between the phenomenon and the environment in which it is working, and where there is more than one evidence or data source (Simsek, Yıldırım, 2016). In this study, a semi-structured interview technique, which is a qualitative data collection technique, was used.

Participants

The study group was selected for purposeful sampling and the sample was used to "maximize diversity" to increase the representation power of the sample and it was also benefited from "easily accessible case sample" to give speed and practicality to the study (Yıldırım and Şimşek, 2016). The research was conducted in 2017-2018 academic year with the participation of 20 teachers, 10 female and 10 male from four primary and secondary schools in the province and districts of Çanakkale .

Data Analysis

The data were analyzed using descriptive analysis. Descriptive analysis is a qualitative data analysis type including summarizing and interpreting data according to predetermined themes obtained by various data collection techniques. The main objective in descriptive analysis is to present summarized and interpreted data to the reader (Yıldırım and Şimşek, 2016). In this context, summarized and interpreted views of teachers about internationalization of education are presented in this study.

Findings

The findings of the research were interpreted by making direct quotes from semi-structured interviews.

Teachers' answers to the question; *"Is there a relationship between culture and education?"* are grouped into one as;

- *"There is a strong link between culture and education. Individuals act together with their common values while creating society. We can not think of the need for education separately from the culture of society. For this reason, the link between education and culture can not be denied."*

Teachers' answers to the question; *"What are your thoughts about globalization?"* are grouped into three as;

- Globalization is the inevitable reality of the age of technology we are in.
- Globalization means everything and everyone is the same.
- Every society must protect its own characteristics against globalization.

Teachers' answers to the question; *"Is there a link between technology and globalization?"* are grouped into three as;

- Thanks to technology, there is no border.
- Interaction between transport and communication technologies and cultures.
- Consensus of common ideas and perceptions

Teachers' answers to the question; *"Does technological developments affect the preservation of self-culture existence?"* are grouped into one as;

- Participants all think that technological developments will affect the preservation of self-culture. However, this effect is thought to be adversely affected by almost all participants.

Teachers' answers to the question; *"Do you help your students to get to know different cultures?"* are grouped into one as;

- All of the participants indicate that they help them to get to know different cultures.

Teachers' answers to the question; *"Do you want the national values or the international values to be preliminary while preparing the curricula?"* are grouped into one as;

- All participants think that a curriculum including international values should be prepared, giving priority to national values.

Teachers' answers to the question; "What do you think about internationalization of education?" are grouped into three as;

- Education is the integration from the national level to the international level.
- It is a combination of cultural values, educational tools and technologies.
- Education is to be shaped according to international norms.

Teachers' answers to the question; "Does internationalization of education increase quality in education?" are grouped into one as;

- Participants are generally positive about this question and they think that internationalization will increase quality in education.

Teachers' answers to the question; "Does internationalization of education contribute to the development of the country?" are grouped into three as;

- It has a positive effect on the development of the country.
- Brain migration will reverse.
- National values will be negatively affected.

Teachers' answers to the question; "Do you believe that international norms applied in economics and politics are applicable in education?" are grouped into five as;

- It is difficult to apply in basic education and high school level.
- Social differences make the situation difficult.
- There are problems due to differences in terms and level.
- Fear of assimilation.
- Implementation is a must.

Discussion and Conclusion

As a result, the issue of internationalization in the interviews held with our teachers in this research is confronted as a concept containing hesitations.

While our teachers believe that the link between culture and education is straightforward and they think international communication is extremely important, there is some hesitation in the program dimension of internationalization.

Another consequence of the answers provided is that the applicability of internationalization in primary and secondary levels may cause some difficulties, where internationalization may be feasible at the high education level.

Another result is that there is no exact match between the literature reviews and the answers received from our teachers. It is thought that the reason for this is that internationalization is a new concept in our country.

GİRİŞ

Uluslararasılaşmanın tanımı 20 yılı aşkın bir süredir tartışma konusu olmuştur. Uluslararasılaşma yeni bir terim değildir. Bu terim siyaset biliminde ve hükümet ilişkilerinde yüzyıllardır kullanılmaktaydı. Ancak eğitim sektöründeki popülaritesi 1980'li yılların başından beri yükselmektedir. 1990'lı yıllarda, uluslararası eğitim kavramını kullanma tartışması, karşılaştırmalı

eğitim, küresel eğitim ve çok kültürlü eğitimden ayrı tutulmaya odaklandı. Bugün, 21. yüzyılın ilk on yılında, ulusötesi eğitim, sınırları olmayan eğitim, sınır ötesi eğitim gibi bir dizi ilgili terim ortaya çıkmıştır.

“Sınırları olmayan eğitim” kavramı 2000 yılında Avustralya ve Birleşik Krallık raporlarında ortaya çıkmıştır. Temel olarak bu terim, geleneksel olarak yükseköğretime özgü kavramsal, disiplinli ve coğrafi sınırların bulanıklaştırılmasına atıfta bulunmaktadır. Eski dönem, sınırların kaybolduğunu kabul etmekle birlikte, ikinci dönem aslında varlığını vurgulamaktadır. Sınırları olmayan eğitim kavramını sınır ötesi eğitim ile birlikte sıralamak ilginçtir. Her iki yaklaşım günümüz gerçeğini yansıtıyor. Ülkeler arası mesafelerde ve e-öğrenme eğitiminde benzeri görülmemiş bir büyüme yaşanan bu dönemde, coğrafi sınırların buna etkisinin çok az olduğu görülmektedir. Ancak, özellikle kalite güvencesi, finansman ve akreditasyon ile bağlantılı olarak sorumluluklar düzenlenirken sınırlara bağlı olmanın önemi artmaktadır.

Sınır ötesi eğitimin gerekçeleri ve sağlayıcılarda meydana gelen değişiklikler göz önüne alındığında, tanımlama sorusunun tekrar ele alınması ve anlamın mevcut değişiklikleri ve zorlukları yansıtması önemlidir. Uluslararasılaşmanın ulusal ve sektör düzeyinde olduğu kadar kurumsal düzeyde de anlaşılması gerektiği gayet açıktır.

Buradan yola çıkarak uluslararasılaşma, herkesin yararına olacak bir uluslararası işbirliği ve uluslararası niteliği ya da eğitimde kaliteyi değerlendirebilme olarak anılmaktadır (Özdemir, F., Demirkıran, S. 2011).

Paige ve Mestenhauser (1999) eğitimde uluslararasılaşmayı “...bütünleyici, kültürlerarası, disiplinlerarası, kıyaslamalı, bilgi teknolojisi transferi, içeriksel ve bilgi inşasının küresel boyutlarını içeren karmaşık, çok boyutlu bir öğrenme süreci” olarak tanımlamaktadır.

Literatürün önemli yazarlarından olan Knight’a (2008) göre “Ulusal, sektörel ve kurumsal temelde eğitimin uluslararasılaşması; bir eğitim kurumunun amaç, işlev ve sunduğu hizmetin, kurumsal ve ulusal düzeyden uluslararası, kültürlerarası veya küresel bir boyutla entegrasyonunun gerçekleştiği süreçtir”.

Küreselleşme ve uluslararasılaşma birbiriyle ilişkilidir ancak aynı şey değildir. Küreselleşme, 21. yüzyılın gerçekliğinin bir parçası olan ekonomik ve akademik eğilimlerin bağlamıdır. Uluslararasılaşma, akademik sistemler ve kurumlar tarafından üstlenilen politikaları ve uygulamaları içerir. Uluslararasılaşmanın motivasyonları arasında ticari avantaj, bilgi ve dil edinimi, müfredatın uluslararası içerikle zenginleştirilmesi gibi birçok öge bulunmaktadır.

Eğitimin uluslararasılaşması ile küreselleşme arasındaki dinamik ilişki önemli bir çalışma alanını oluşturmaktadır. Küreselleşme, bir ülkenin bireysel geçmişi, gelenekleri, kültürü ve öncelikleri nedeniyle her ülkeyi farklı bir şekilde etkiler. Küreselleşme çok yönlü bir fenomen ve eğitim üzerinde çok sayıda etkiye sahip önemli bir çevre faktörü olarak konumlandırılmıştır.

Küreselleşme açıkça yeni fırsatlar, zorluklar ve riskler sunar. Bununla birlikte, tartışmanın eğitimin küreselleşmesi üzerine odaklanmadığına dikkat etmek önemlidir. Bunun yerine, küreselleşme, uluslararasılaşmayı etkileyen bir süreç olarak sunulmaktadır. Kısacası uluslararasılaşma, eğitim dünyasını değiştirmekte ve küreselleşme de uluslararasılaşma dünyasını değiştirmektedir. Nitekim, son on yılda eğitimin uluslararasılaşmasına odaklanmak ve eğitimin küreselleşmesi teriminden kaçınmak için önemli çaba gösterilmiştir. Bu iki terim arasındaki ilişkinin tanınması konusunda birtakım başarılar sağlanmıştır, yine de bu iki kavram eşanlamlı olarak görülmemekte ve birbirlerinin yerine kullanılmamaktadır.

Araştırmanın Önemi

Artan sınırlar arası öğrenci akışı ve eğitim programlarına *eğitimin uluslararasılaştırılması* denmiştir. Uluslararasılaştırılma, öğrencilerin başka ülkelere gitmesiyle veya e-öğrenme aracılığıyla

eğitilmesiyle hız kazanmıştır. Ülkelerin yurt dışındaki eğitim kurumlarına kayıt yaptıran öğrencilerinin sayısı hızla artmaktadır. Aynı zamanda yurt içinde okumak isteyen öğrenciler için de hizmet götüren uluslararası eğitim kurumlarının sayısı da artmaktadır. Eğitim hizmetlerinin uluslararasılaşması ve ticareti, başta üniversite eğitimi olmak üzere önemli ölçüde artmaktadır.

Eğitimin uluslararasılaşması, ticaret dengesine yansıyan etkilerinin yanında başka pek çok ekonomik etkisi bulunmaktadır. Eğitimin uluslararasılaşması küçük ya da az gelişmiş eğitim sistemlerine, eğitim hizmetlerinin maliyet verimliliğini düzenleme olanağı sunmaktadır. Yani, yurt dışında eğitim fırsatları ulusal sisteme göre daha az maliyeti olabilmekte ve ülkeler kısıtlı imkânları ile ölçek ekonomisine ulaşabilecekleri eğitim alanlarına yatırım yapabilmektedir.

Eğitimin uluslararasılaşması kavramı ülkemizde yeni tanınmaktadır. Bu çalışmada eğitimin uluslararasılaşması ile ilgili ilköğretim kademesinde çalışan öğretmenlerin konuyla ilgili görüşleri değerlendirilmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın eğitimin uluslararasılaşması konusunda literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırma, öğretmenlerin küreselleşen dünyada eğitimin uluslararasılaştırılması hakkındaki görüşlerini belirlemeyi amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Kültür ve eğitim arasında bir ilişki var mıdır? Neden?
2. Küreselleşme hakkında düşünceleriniz nelerdir?
3. Teknoloji ile küreselleşme arasında bir bağlantı var mıdır? Neden?
4. Teknolojik gelişmeler öz kültür varlığının korunmasını etkiler mi? Neden?
5. Öğrencilerinize farklı kültürleri tanıması konusunda yardımcı oluyor musunuz?
6. Öğretim programları hazırlanırken ulusal değerlerin mi yoksa uluslararası değerlerin mi ön planda olmasını istersiniz? Neden?
7. Eğitimin uluslararasılaştırılması sizce ne demektir?
8. Eğitimin uluslararasılaştırılması eğitimde kaliteyi arttırır mı? Neden?
9. Eğitimin uluslararasılaştırılması ülkenin gelişmesine katkı sağlar mı? Neden?
10. Bir eğitimci olarak ekonomi ve siyasette uygulanan uluslararası normların eğitimde uygulanabilir olduğuna inanıyor musunuz? Neden?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2016)'e göre nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama araçlarının kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma desenidir. Durum çalışması, güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çevresi içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu çevre arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada nitel veri toplama tekniklerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubu amaçlı örnekleme yoluyla seçilmiş olup örneklemin temsil gücünü arttırabilmek amacıyla “maksimum çeşitlilik örnekleme” kullanılmış ve bununla beraber araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmak için “kolay ulaşılabilir durum örnekleme” de yararlanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı içinde Çanakkale’nin il merkezinde ve ilçelerinde toplam 4 ilkokul ve ortaokulda, 10’u kadın, 10’u erkek olmak üzere 20 öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubuna ait bilgilere Tablo 1’de yer verilmektedir.

Tablo 1

Çalışma Grubu

Cinsiyet	Katılımcı sayısı
Erkek	10
Kadın	10
Toplam	20

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veri toplama tekniği olarak yarı yapılanmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırma desenlerinde veri toplama aracı olarak kullanılan “görüşmeler”, Karasar (2016) tarafından uygulanan kuralların katılıma göre yapılanmış (formel), yarı yapılanmış (yarı formel) ve yapılmamış (informal, serbest) olmak üzere üç biçimde ifade edilmektedir. Yapılanmış görüşmeler, ne tür soruların ne şekilde sorulup hangi verilerin toplanacağına önceden en ayrıntılı bir biçimde planlandığı ve aynen uygulanmaya çalışıldığı bir tekniktir; görüşmeciye bırakılan hareket özgürlüğü en düşük düzeydedir.

Yapılanmamış görüşme, görüşmeciye büyük hareket serbestisi veren, esnek, kişisel görüşlerin ve yargıların kökenlerine inmeyi kolaylaştıran bir tekniktir. Sorulacak sorular, önceden ana çizgilerle hazırlanmış olsa da görüşmedeki gelişmelere göre, yeni ve farklı sorular sorulabilir. Görüşmeler çoğu kez bu iki uç arasındaki ortamda yapılır ki bunlara da yarı yapılanmış görüşme denir.

Bu araştırmada, önceden belirlenmiş açık uçlu soruların sorulduğu ve bu soruların cevaplanması için belirli sınırların çizildiği, yanıtlayıcının soruları daha serbestçe yanıtladığı yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Görüşmeler ortalama 20- 35 dakika arası sürmüş ve görüşme formlarıyla kayıt altına alınmıştır.

Verilerin Analiz Edilmesi

Araştırmada verilerin analiz edilmesi betimsel analiz kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu yaklaşıma göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek,2016). Bu bağlamda araştırmada öğretmenlerin eğitimin uluslararasılaştırılması hakkındaki görüşleri özetlenerek ve yorumlanarak sunulmuştur.

Araştırmada katılımcıların adları gizlenmiş ve araştırmada kod isimler (K1, K2, K3 vb.) kullanılmıştır. İki araştırmacı tarafından birbirinden bağımsız olarak yürütülen analizlerin sonucunda ulaşılan cevaplar araştırma soruları bağlamında sunulmuştur. Araştırmanın bulguları yarı yapılandırılmış görüşmelerden doğrudan alıntılar yapılarak yorumlanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde öğretmenlerin araştırma sorularına verdikleri cevaplardan elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bulgular araştırma soruları ve yarı yapılandırılmış görüşme formu doğrultusunda sunulmuştur.

Kültür ve Eğitim Arasındaki İlişki ile İlgili Bulgular

Araştırmanın bu boyutuna ilişkin görüşme formu sorusu şu şekildedir:

“Kültür ve eğitim arasında bir ilişki var mıdır? Neden? ”

Katılımcıların tamamı kültür ve eğitim arasında bir ilişki olduğunu düşünmektedir. Katılımcıların “kültür ve eğitim arasındaki ilişki” ye yönelik görüşlerinin bu iki kavramın karşılıklı etkileşim içinde bulunduğu noktasında yoğunlaştığını söylemek mümkündür.

Konuyla ilgili K4 kodlu katılımcının ifadesine aşağıda yer verilmektedir.

K4: “Kültür ve eğitim arasında güçlü bir bağ vardır. Bireyler toplumu oluştururken ortak değerleriyle birlikte hareket eder. Eğitim ihtiyacını da toplumun kültüründen ayrı düşünemeyiz. Bu nedenle eğitim ve kültür arasındaki bağ yadsınmaz. ”

Küreselleşme Hakkındaki Görüşler

Araştırmanın bu boyutuna ilişkin görüşme formu sorusu şu şekildedir:

“Küreselleşme hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? ”

Katılımcıların küreselleşme ile ilgili görüşleri gruplandırılarak Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Küreselleşme Hakkındaki Görüşler

Küreselleşme içinde bulunduğumuz teknoloji çağının kaçınılmaz gerçeğidir.

Küreselleşme herkesin, her şeyin aynışmasıdır.

Her toplum küreselleşmeye karşı kendi özelliklerini korumalıdır.

Aşağıda, küreselleşmenin içinde bulunduğumuz teknoloji çağının kaçınılmaz gerçeği olduğunu düşünen K19 ve K17 isimli katılımcıların düşüncelerine yer verilmektedir.

K17 isimli katılımcı; “ İçinde bulunduğumuz çağda (İletişimin hızından dolayı) küreselleşmenin olmaması mümkün değildir. Bize has kültür öğelerinin muhafaza edilerek fikirlerin, dünya görüşlerinin, kültürün alış-verişi olağan kabul edilmelidir.”

K19 isimli katılımcı; “Günümüzde küreselleşme kaçınılmaz bir olgudur. Yaşamın her alanında ister istemez küreselleşme yer alır. Bana göre gereklidir de. Bunun yanında değerlerin kaybolması konusunda önemli bir sebeptir.

Aşağıda, küreselleşme herkesin, her şeyin aynışmasıdır görüşüne sahip olan K6 ve K12 isimli katılımcıların görüşlerine yer verilmektedir.

K12 isimli katılımcı: “Ürünlerin, fikirlerin, kültürlerin ve dünya görüşlerinin alış-verişinden doğan uluslararası bütünleşme sürecidir.”

K6 isimli katılımcı: “Küreselleşme dünyadaki ürünlerin, fikirlerin, kültürlerin ve dünya görüşlerinin alış-verişinden doğan toplulaşma ve ya bütünleşme sürecidir. Olumlu ve olumsuz yönleri vardır. Olumlu yönü ağır basar.”

Aşağıda, her toplum küreselleşmeye karşı kendi özelliklerini korumalıdır görüşüne sahip K5 ve K16 isimli katılımcıların görüşlerine yer verilmektedir.

K5 isimli katılımcı: "Güçlü bir ekonomi, sağlam bir kültür ve eğitim küreselleşmeden korkmamalıdır. Böyle güçlü bir yapı her zaman küreselleşmede yerini alır. Kendini kabul ettirir."

K16 isimli katılımcı: " Küreselleşme bütünleşme demektir. Sosyal, kültürel, siyasal ve ekonomik alanlarda ortak bir değere sahip olmaktır. Evrensel değerler yaratmak da denebilir. Fakat toplumların küreselleşmek adına evrensel değerleri baz alıp kendi öz kültürlerine sırt çevirmelerine karşıyım. Çünkü her millet kendi kültürüyle var olur. Evrensel değerler ile milli değerler bir bütün halinde muhafaza edilmelidir.

Teknolojinin küreselleşme ile bağı hakkındaki görüşler

Araştırmanın bu boyutuna ilişkin görüşme formu sorusu şu şekildedir:

"Teknoloji ile küreselleşme arasında bir bağ var mıdır?"

Tablo 3

Küreselleşme ve Teknoloji Hakkındaki Görüşler

Teknoloji ile sınırların ortadan kalkması.
Ulaşım ve iletişim teknolojileri ile kültürler arası etkileşim.
Ortak fikir ve algı birlikteliği.

Aşağıda, teknoloji ile sınırların ortadan kalktığını düşünen K18 ve K13 isimli katılımcıların düşüncelerine yer verilmektedir.

K18 isimli katılımcı: "Dünya çapında yaygınlaşmadan bahsediyorsak bunun teknolojiden ayrı düşünülmemesi gerekir."

K13 isimli katılımcı: "Hızla gelişen teknoloji ile dünyadaki bilgi aktarımı, ulaşım, haberleşme ve pek çok şey hızla yayılma fırsatı buldu. Bu da küreselleşmeyi arttırdı."

Aşağıda, ulaşım ve iletişim teknolojileri ile kültürler arası etkileşimin arttığını düşünen K9 isimli katılımcının görüşüne yer verilmektedir.

K9 isimli katılımcı: "Ulaşım araçlarının gelişmesi ile insanlar daha hızlı ve konforlu seyahat edebilmektedir. Böylelikle farklı kültürleri tanıma imkanına daha fazla sahip olmaktadır. Ayrıca iletişim araçlarının gelişmesi de seyahat etmeden farklı kültürleri tanıma ve böylece uluslararası bütünleşme sağlamaktadır. İnternet sayesinde tüm dünya kültürlerini tanıyabilme şansına sahip olmaktadır."

Aşağıda ortak fikir ve algı birlikteliği düşüncesine sahip K16 isimli katılımcının düşüncesine yer verilmektedir.

K16 isimli katılımcı: "Günümüz teknolojisi artık mesafeleri ortadan kaldırmıştır. Dil, din, ırk farkı gözetmeksizin artık herkes birbirine sesini kolayca duyurabilmekte ve fikirlerini birbiri ile paylaşabilmektedir. Bu durum da aynı ya da farklı fikirdeki pek çok insanın bir araya gelmesini toplu bir fikir birliğinde bulunmalarını kolaylaştıracığından teknoloji küreselleşmeyi hızlandırmıştır diyebiliriz."

Teknolojik gelişmelerin öz kültüre etkisine dair bulgular

Araştırmanın bu boyutuna ilişkin görüşme formu sorusu şu şekildedir:

"Teknolojik gelişmeler öz kültür varlığının korunmasına etki eder mi? Neden?"

Katılımcıların tamamı teknolojik gelişmeler öz kültür varlığının korunmasına etki edeceğini düşünmektedir. Fakat bu etkinin katılımcıların neredeyse tamamı tarafından olumsuz bir etki olacağı düşünülmektedir. Katılımcılar arasında kültürel yozlaşmanın meydana geleceği endişesi hakimdir. Ayrıca katılımcılar tarafından bu konuda bilinç düzeyinin düşük oluşu dikkat çeken neden olarak sıkça değerlendirilmiştir.

Konuyla ilgili K16 ve K20 isimli katılımcıların ifadesine aşağıda yer verilmektedir.

K16 isimli katılımcı: “ Teknolojik gelişmeler doğru ve öz kültür varlığını koruma amaçlı kullanılırsa olumlu etkisi vardır. Ancak hızla gelişen teknolojik gelişmeler bilinçsizce tüketildiği için daha çok öz kültüre olumsuz etkisi vardır.”

K20 isimli katılımcı: “ Olumlu ya da olumsuz yanları olabilir. Teknoloji sayesinde kültür aktarımı olmakta ve kültürlenme sonucunda toplumlar kendi kültürlerinden uzaklaşmakta ve başkalaşmaya başlamaktadır. Olumlu yanları ise teknolojinin hızla gelişmesi ile veri ve bilgilerin hızlı iletimi kültürlerin gelişmesine olumlu katkı yapmaktadır.

Öğrencilere farklı kültürlerin tanıtılmasına dair bulgular

Araştırmanın bu boyutuna ilişkin görüşme formu sorusu şu şekildedir:

“Öğrencilerinize farklı kültürleri tanıtılması konusunda yardımcı oluyor musunuz?”

Katılımcıların tamamı öğrencilerine farklı kültürleri tanıttıklarını belirtmektedir. Ayrıca katılımcıların büyük bir çoğunluğu da farklı kültürleri tanıtırken kendi kültürümüzün üstünde daha fazla durmamız gerektiğini belirtmiştir.

Konuyla ilgili K1 ve K8 isimli katılımcıların ifadesine aşağıda yer verilmektedir.

K1 isimli katılımcı: “Öğrencilere farklı kültürler elbette ki tanıtılmalı, gösterilmeli hatta yaşayarak öğretilmeli. Ama en önemlisi kendi kültürümüzün daha iyi olduğu vurgusu yapılmalı ve kültürümüzün nesillere aktarılması sağlanmalı.”

K8 isimli katılımcı: “ Evet oluyorum. Farklı kültürlerdeki, renklerdeki insanları da görmeleri ve bilmeleri gerektiğini düşünüyorum.”

Öğretim programları hazırlanırken ulusal değerlerin mi yoksa uluslararası değerlerin mi ön planda olması gerektiğine dair görüşler

Araştırmanın bu boyutuna ilişkin görüşme formu sorusu şu şekildedir:

“Öğretim programları hazırlanırken ulusal değerlerin mi yoksa uluslararası değerlerin mi ön planda olmasını istersiniz? Neden?”

Katılımcıların tamamı önceliği ulusal değerlere vermek kaydıyla uluslararası değerleri de içeren bir öğretim programı hazırlanması gerektiğini, artık bunun çağımızın bir gereği olduğunu düşünmektedir.

Konuyla ilgili K3, K7 ve K11 isimli katılımcıların ifadesine aşağıda yer verilmektedir.

K3 isimli katılımcı: “Ulusal değerler öncelikli sırada olmak koşuluyla uluslararası değerler de yer almalıdır. Her ikisi de iç içe olmalı. Çünkü çağla birlikte artık buna ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum. Birey kendi değerleri ve ulusal değerlerle bütünleşmelidir. Kendi kültürüne ve değerlerine sahip çıkan, aynı zamanda uluslararası değerlere entegre bir nesil aynı toplumun fertleri olarak yetiştirilmelidir.”

K11 isimli katılımcı: “Ulusal değerler toplumun ihtiyaçlarını belirleyebilir, öncelik mutlaka bu olmalıdır.”

K7 isimli katılımcı: “Öğretim programında ulusal değerlere ağırlık verilmesiyle birlikte farklı kültürlerden de örnekler olmasını isterim. Çünkü kendi içinde gelişme değildir. Dünyayı takip şarttır.”

Eğitimin uluslararasılaştırılması hakkındaki görüşler

Araştırmanın bu boyutuna ilişkin görüşme formu sorusu şu şekildedir:

“Eğitimin uluslararasılaştırılması sizce ne demektir?”

Katılımcıların eğitimin uluslararasılaştırılması ile ilgili görüşleri gruplandırılarak Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 4

Eğitimin Uluslararasılaştırılması ile İlgili Görüşleri

Eğitimin ulusal düzeyden uluslararası düzeye entegrasyonudur.
Kültürel değerlerin, eğitim araç ve teknolojilerinin birleşmesidir.
Eğitimin uluslararası normlara göre şekillenmesidir.

Aşağıda eğitimin ulusal düzeyden uluslararası düzeye entegrasyonu hakkında K12 isimli katılımcının görüşüne yer verilmektedir.

K12 isimli katılımcı: "Eğitimin ulusal düzeyden uluslararası, kültürler arası boyutla entegrasyonudur. Eğitimde uluslararasılaşmanın sağlanması için ülkeler ve kurumlar arasında birtakım anlaşmalar yapılır. Kültürler arası ilişkiler kurulur. "

Aşağıda kültürel değerlerin, eğitim araç ve teknolojilerinin birleşmesi hakkında K17 isimli katılımcının görüşüne yer verilmektedir.

K8 isimli katılımcı: "Kültürel değerlerin, eğitim araçlarının, konuların birleştirilmesidir. Dünya da aynı gelişmelerin takibidir."

Aşağıda eğitimin uluslararası normlara göre şekillenmesi hakkında K8 isimli katılımcının görüşüne yer verilmektedir.

K7 isimli katılımcı: "Eğitim ihtiyacının karşılanması gerekliliğinin farklı ülkelerde, farklı dillerde yaygınlaştırılmasıdır. Bütün uluslararası normlara göre eğitimin şekillenmesidir bence."

Eğitimin uluslararasılaşmasının eğitimdeki kaliteye etkisi hakkındaki görüşler

Araştırmanın bu boyutuna ilişkin görüşme formu sorusu şu şekildedir:

Eğitimin uluslararasılaşması eğitimde kaliteyi artırır mı? Neden?

Bu soruya öğretmenlerimiz genel itibariyle olumlu yaklaşmışlar ve uluslararasılaşmanın eğitimde kaliteyi arttıracığını düşünmektedirler. Öğretmenlerimiz uluslararasılaşmanın gelişmişliğe olumlu etkide bulunacağını düşünüyorlar.

Konuyla ilgili K19 ve K12 isimli katılımcıların ifadesine aşağıda yer verilmektedir.

K19 isimli katılımcı: "Eğitimin uluslararasılaşması eğitim kalitesini artırır. Çünkü farklı kültür deneyimleri sunması, sürecin daha iyi olması ve değerlendirmelerin daha hatasız olması için bu gereklidir. Küreselleşen dünyada öğrencileri, nesilleri dünya koşullarına göre yetiştirmek gerekir."

K12 isimli katılımcı: " Eğitim kalitesi yükselir çünkü; uluslararası standarda göre hareket edileceği için basit eğitim yerini standardı yüksek eğitim kalitesine bırakır."

Eğitimin uluslararasılaşmasının ülke gelişimine etkisi hakkındaki görüşler

Araştırmanın bu boyutuna ilişkin görüşme formu sorusu şu şekildedir:

Eğitimin uluslararasılaşması ülkenin gelişmesine katkı sağlar mı? Neden?

Tablo 5

Ülkenin Gelişimi Hakkındaki Görüşler

Ülkenin gelişimine olumlu etki yapar.
Beyin göçü terse dönecektir.
Ulusal değerler olumsuz etkilenecektir.

Aşağıda uluslararasılaşmanın ülkenin gelişimine olumlu etkisi hakkında K9 isimli katılımcının görüşüne yer verilmektedir.

K9 isimli katılımcı: "Evet sağlar. Çünkü dünyanın büyük bir köy olduğu varsayımından yola çıkacak olursak eğitimde dünyada neler olduğunu takip etmemiz, ülkenin de bir dünya ülkesi olmasını sağlayacaktır."

Aşağıda uluslararasılaşma ile beyin göçünün ters etkilenmesi hakkında K15 isimli katılımcının görüşüne yer verilmektedir.

K15 isimli katılımcı: "Evet sağlar. Kaliteli ve bilgili bireyler yetişir, beyin göçünü tersine çevirebiliriz. Dünyadaki imkanların bir çoğu ülkenizdeki bireylere sağlanmış olur. Bu imkanlar sayesinde bireyler ülkenin gelişimine katkı sağlayabilir."

Aşağıda uluslararasılaşma ile ulusal değerlerin olumsuz etkileneceği hakkında K5 isimli katılımcının görüşüne yer verilmektedir.

K5 isimli katılımcı: Sağlanmış gibi görünür, ama yok olma tehlikesi ile her zaman karşı karşıyayız."

Uluslararası normların eğitimde uygulanabilirliğine dair görüşler:

Araştırmanın bu boyutuna ilişkin görüşme formu sorusu şu şekildedir:

"Bir eğitimci olarak ekonomi ve siyasette uygulanan uluslararası normların eğitimde uygulanabilir olduğuna inanıyor musunuz? Neden?"

Tablo 6

Uluslararası Normların Eğitimde Uygulanabilirliği

İlk, orta ve lisede uygulanması zordur.
Toplumsal farklılıklar durumu zorlaştırmaktadır.
Şartlar ve seviye farkının yaratacağı sıkıntılar var.
Asimilasyon korkusu.
Uygulanmasının bir zorunluluk olduğu.

Aşağıda uluslararası normların eğitimde uygulanmasının zorunluluk olduğunu ifade eden K20 isimli katılımcının görüşlerine yer verilmektedir.

K20 isimli katılımcı: " İnanıyorum. Dışa ya da yeniliklere kapalı toplumların yaşantı ve ekonomik düzeyleri göz önüne alındığında uluslararası düzeyde ortak kabul edilen kanun, eğitim, hak ve özgürlükler kapsamında yeni eğitim-öğretim yöntemlerinin uygulanması toplumun üleri gitmesini sağlayacaktır."

Aşağıda uluslararası normların eğitimde uygulanmasının ilk, orta ve lise seviyesinde zor olduğunu ifade eden K6 isimli katılımcının görüşlerine yer verilmektedir.

K6 isimli katılımcı: " Eğitimde uygulanabilir olduğuna inanmıyorum. Uluslararası normlar siyasi ve ekonomik düzeyde belki uygulanabilir fakat eğitim çok farklı bir mecra. Bazı seviyelerde uygulanabilir ama ilk, orta ve lise düzeyinde zor."

Aşağıda uluslararası normların eğitimde uygulanmasının öğrencilerdeki seviye farkından dolayı sıkıntılı olabileceğini ifade eden K10 isimli katılımcının görüşlerine yer verilmektedir.

K10 isimli katılımcı: "Hayır çünkü; her çocuğun aldığı eğitim eşit değil. Şartlar ve seviye farkı etkendir."

Aşağıda uluslararası normların eğitimde uygulanmasının toplumsal farklılıkların durumu zorlaştıracağını ifade eden K9 isimli katılımcının görüşlerine yer verilmektedir.

K9 isimli katılımcı: “Öğretim yöntem ve tekniklerinin kişiden kişiye aynı etkiyi yaratmadığını düşünenecek olursak uluslararası normların da tüm dünya ülkelerinde aynı etkiyi yaratacağını düşünmek hata olur kanaatindeyim. Ancak uluslararası normları kullanarak ulusal eğitime uygun olacak şekilde değiştirmeli, geliştirmeliyiz. Her ulusun aynı coğrafyada, aynı dini inanç ve toplumsal yargılar ile yaşamadığını düşünürsek, uluslararası eğitim normlarının tüm dünya genelinde aynı olması gerektiğini düşünmek hata olur.”

Aşağıda uluslararası normların eğitimde uygulanmasının asimilasyon problemine neden olabileceğini ifade eden K17 isimli katılımcının görüşlerine yer verilmektedir.

K17 isimli katılımcı: “Ekonomisi güçlü toplumların diğer toplumların kültürünü yok etmesi söz konusu olabilir. Teknolojiyi takip ederken kendi öz kültürümüze bağlı kalmayı, gelenek, görenek, örf ve adetlerinizi yaşatmayı ihmal etmemeliyiz. Aksi halde millet olma bilincini kaybederiz. Ana dilde eğitimin önemini unutmamalı, Türkçenin asimilasyonuna izin vermemeliyiz.”

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak yapılan bu araştırmada öğretmenlerimiz ile gerçekleştirilen görüşmeler ışığında uluslararasılaşma konusu, içerisinde tereddütler barındıran bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öğretmenlerimiz kültür ve eğitim arasında doğrudan bir bağlantı olduğuna inanmaktadırlar. Ayrıca öğretmenlerimiz uluslararası iletişimin son derece önemli olduğunu düşünürken uluslararasılaşmanın program boyutunda bazı tereddütler yaşamaktadırlar.

Özellikle gelişen teknolojinin ve iletişim, ulaşım yollarının gelişmesi hem eğitimsel hem de sosyal değişimi hızlandırdığı gerçeği öğretmenler tarafından hemfikir olunmuş bir mevzu olduğu verilen cevaplardan çıkarılmakta ve oluşturulacak programların bu minvalde düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanında öğretmenlerimizin ulusal değerlerin muhafazası konusunda da net bir tavra sahip oldukları görülmüştür.

Verilen cevaplardan ortaya çıkan diğer bir sonuç da uluslararasılaşmanın yükseköğretim kademesinde uygulanabilirliğinin mümkün olabileceği, ilk ve ortaöğretim kademelerinde uluslararasılaşmanın uygulanabilirliğinin sıkıntılar yaratabileceğidir.

Literatürdeki tanımlar ile öğretmen görüşleri arasında bazı farklılıklar görülmektedir. Örneğin Paige ve Mestenhauser (1999) eğitimde uluslararasılaşmayı “...bütünleyici, kültürlerarası, disiplinlerarası, kıyaslamalı, bilgi teknolojisi transferi, içeriksel ve bilgi inşasının küresel boyutlarını içeren karmaşık, çok boyutlu bir öğrenme süreci” olarak, Knight (2008) ise “Ulusal, sektörel ve kurumsal temelde eğitimin uluslararasılaşması; bir eğitim kurumunun amaç, işlev ve sunduğu hizmetin, kurumsal ve ulusal düzeyden uluslararası, kültürlerarası veya küresel bir boyutla entegrasyonunun gerçekleştiği süreçtir” şeklinde tanımlamaktadır. Öğretmenlerimizin eğitimde uluslararasılaşma konusunda ne düşündüklerini grupladığımızda ise eğitimin ulusal düzeyden uluslararası düzeye entegrasyonu, kültürel değerlerin, eğitim araç ve teknolojilerinin birleşmesi ve eğitimin uluslararası normlara göre şekillenmesi şeklinde görüşler elde edilmiştir. Uluslararasılaşmanın ülkemizde yeni bir kavram olmasının buna yol açtığı düşünülmektedir

Öneriler

Elde edilen sonuçlar ışığında eğitimin uluslararasılaşması kaçınılmaz bir gerçek olduğu fakat araştırmaya katılan öğretmenlerimizin konu hakkında net bir bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Dolayısıyla eğitimin uluslararasılaşması hali hazırda yükseköğretimde uygulanırken bu konu hakkında yapılan araştırma ve değerlendirmelerin temel eğitimde çalışan eğitimciler ile paylaşılarak bu bilgi eksikliğinin giderilebileceği düşünülmektedir.

Araştırmamızda temel eğitimde çalışan 20 öğretmen gibi kısıtlı bir örneklem ile çalışılmış olmasından dolayı kısıtlı bir veriye ulaşılmıştır. Daha kapsamlı ve geniş örnekleme sahip araştırmalar ile daha sağlıklı sonuçlara ulaşılabileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda yapılacak bu çalışmaların eğitimin uluslararasılaşması konusundaki literatürü daha da zenginleştireceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Balay, R. (2004). Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 61-82.
- Demirkıran, S., Özerdem, F. (2011). Uluslararasılaşma ve Türkiye'deki Üniversitelerin Uluslararasılaşma Anlayışları, "Uluslararası Yüksek Öğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar" Kongresi, İstanbul.
- Erdem, A.R. (2002), *Küreselleşme: Türk Yükseköğretimine Etkisi*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kınıklı Kampüsü 2002, Denizli.
- Işık, M. (2014). *Uluslararasılaşma* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel
- Kireççi, M., Bacanlı, H., Erişen, Y., Karadağ, E. v.d. (2016). Türkiye'de yükseköğretim uluslararasılaşması: bir endeks oluşturma çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 41(187), 1-28.
- Knight, J. (2008). *Higher education in turmoil: The changing world of internationalization*. Netherlands: Sense Publishers.
- Knight, J. (2015). Updated definition of internationalization. *International higher education*, (33).
- Paige, R.M., Mestenhauser, J.A. (1999). Internationalizing educational administration. *Educational Administration Quarterly*, 35(4), 500-517.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin